

in Arabia sic nuncupati sunt, procul dubio asseverandum est eos à Sarraca urbe ejusdem regionis denominari, ut D. Covar. & sequacibus hujus posterioris sententiæ placet. Quod si sermo sit de Mahometanis, quibus Mahometus Sarracenorum nomen imposuit, prior sententia magis arridet, secundum notata supra, num. 5. quemadmodum enim nomen hoc aliud significare cœpit, ita originem suam mutavit, cum ad impostum foret Mahometanis, ut sese à Sara progenitis jactarent per orbem, ac terræ promissæ à Deo possessores se prædicarent, dum Imperatoris, aliorumque Principum provincias violenter usurparent, Nec si ab illis quæreretur unde nomen Sarracenorum sortiti fuissent, à Sarraca urbe Arabiæ sic dici responderent, sed à Sara sua progenitrice, qua se maximè nobilitabant. Ex quibus satis tueri poterit, etymologia verbi Sarracenus, quæ traditur in d. l. 1. tit. 25. part. 7. modò ea accipitur non de nativa, & propria verbi origine, sed de subrogata, & accommodata, quæ ab eisdem Sarracenis ad sui commendationem circumferebatur.

Ibi: His addere libet Maranos, & Maranitas.

- 14 Mara urbs Arabiæ Felicis fuit, Ptolom. lib. 8. Geograph. Abrah. Ortel. verb. Mara, Nebrissenfis eodem verbo, ubi quod Metropolis erat, à qua fortè Arabes Marani vocabantur. Maranus pro apostata reperitur apud Calepinum. Marranus Hispanè idem est, quod excommunicatus, à verbo Syriaco Maranatha, Marian. Histor. Hispan. tom. 1. lib. 6. cap. 7. ad fin.
- 15 Maranitarum meminit Abrah. Ortel. verb. Maranitas, quos in Arabia Felici versus recessum sinus Persici constituit Strab. lib. 16. Fuit quoque in eadem regione oppidum, quod Marane dicebatur, juxta Marij Rubri littora, ut ex Plinio tradit Ortel. unde Maranitarum nomen originem trahere verosimiliter conjectari potest.
- 16 Si quid aliud de Sarracenorum rebus ac nomine indagare placuerit, præter jam laudatos consulendi sunt Cœl. Aug. Curion. Histor. Sarracen. lib. 3. Simanc. in Enchirid. tit. 17. & 18. Pineda in Monarch. lib. 2. cap. 3. §. 1. Joan. Bohem. lib. 2. de morib. gent. Mathiol. in Diarj. lib. 1. cap. 65. Ludovic. Partit. de Arabia.

SUMMARIUM.

- 1 Cretionum observatio in acquirenda hereditate abiit in desuetudinem.
- 2 Institutio heredis cum cretione hodie sustinetur, & rejectis solemnibus cretionum hereditas possit adiri.
- 3 De cretionis formulis, remissivè.
- 4 Cretio quondam ad extraneos heredes duntaxat spectabat.
- 6 Qui eloquium non poterant, ut mutus, & infans, inutiliter cum cretione instituebantur.
- 7 Verba cretionis coram testibus proferebantur, & certio est inter legis actiones.
- 8 De cretionis continua, & vulgaris discrimine, & num. 9.
- 10 Cernere est quasi decernere, ex D. Isidoro.
- 11 Verbum Cretio, multisariam accipitur, maximè in Jure pro acquisitione hereditatis.
- 12 Cernere, pro Adire, sumitur frequenter.

- 13 Sumitur itidem pro Constituere.
- 14 De alia significatione verbi Cerno.
- 15 Cerno derivatur à Cero.
- 16 Jura quedam ad cretione non pertinere ostenduntur.
- 17 Gratiani error notatur in Decreto.
- 18 Cernere, pro Cedere, nonnunquam usurpatur.

De cretione quæ in institutionibus, & actionibus hereditatum quondam solemniter adhibebatur.

CAPUT X.

Scrupulosa cretionum observatio, quæ in additione hereditatum adhiberi solebat, ab usu recedere jussa est, l. Cretionum 17. C. de jur. deliber. l. 1. C. Theodos. de matern. bon. Cujac. in paratit. ad tit. ff. de acquir. hered. Donell. comment. lib. 7. cap. 18. Petr. Gregor. Synagm. Jur. lib. 46. cap. 2. num. 7. Rævard. de author. prudent. cap. 8. Borcholt. in 8. extraneis, num. 5. Institut. de hered. qualitat. Lexic. Calvin. verb. Cretio. Arnold. Vin. in §. Item extraneus, num. 2. Institut. de hered. qualitat.

Est tamen animadvertendum cum Donello ubi supra, cretione non esse sublatam, sed ejus duntaxat solemnitates; unde si quis hodie hæres cum cretione juxta formam ab Ulpiano traditam institueretur, sustineretur dispositio, possetque ille aut additione nuda, aut gestione pro herede sibi quærere hereditatem, quod olim instituto per cretione non licebat, sed solemnibus, præscriptisque verbis uti tenebatur. Pichard. in §. Item extraneus, num. 31. Institut. de hered. qualitat. Arnold. Vin. ibidem, num. 4. ubi omnia præmissa probat. Rursus si absque cretione institutio fieret, posset nunc cum cretione hæres adire. Donell. sup. nam cretio nihil fuit aliud, nisi aditio solennis, ut præter Donell. & Vinium tenent Osuald. ad Donellum d. cap. 7. lit. 1. Bud. in annotat. prior. ad Pandect. in l. 2. ff. de orig. jur. Olan. in Paralipom. lib. 2. cap. 4. num. 7. Petr. Gregor. sup. num. 6. D. Melch. de Valent. Illustr. jur. tractat. lib. 3. tract. 2. part. 1. num. 43. Imò cretio quondam omnem modum acquirendæ hereditatis complectebatur. Cicerò ad Attic. lib. 6. ibi: Nunc credo eo magis, quod debet etiam fratris Appii amorem erga me cum reliqua hereditate crevisse. Liv. lib. 24. sic ait: Cum clausis Andromodorus insula portis hereditatem regni creverit. Idem lib. 29. inquit: Vivo, & spirante me hereditatem meam ambo & spe, & cupiditate improba crevisisti. Auth. incertus Panegyrici Maximiano, & Constantino Imperatoribus dicti, ibi: Siquidem ipsum Imperium hoc fore pulchrius judicabis, si id non hereditarium ex successione crevisset, sed virtutibus tuis debitum à summo Imperatore meruisset. Ex quibus sic tenet Rævard. d. cap. 8. in fin. & sequitur Osuald. sup. lit. 1. quam Cujac. ubi sup. inter cretione, & additionem discrimen constituit, inter quas illa solùm dignoscebatur, ut cretio solemnitates postularet, quæ in additione non desiderabantur: nuda enim testatio, aperta tamen ad acquirendam hereditatem satis erat, quæ per cretione relicta non erat. Donell. & Vin. sup. Vide infra, n. 12.

Ibi:

Ibi: Quæ verò fuerit cretionum hæc solemnitas.

Ulpiano duce de cretione formulis, ac solemnitatibus differunt Cujac. Donell. ac ceteri laudati sup. num. 1. Ant. Govern. lib. 1. variar. lectio. cap. 25. Ant. Concius lib. 1. disp. cap. 12. Brillson. de verb. signif. verb. Cernere. Pratei. eod. tract. verb. Decernere, Olan. sup. Pichard. ubi proximè, & in §. Extraneis, num. 3. Institut. de hered. qualitat. Retes in opuscul. lib. 5. cap. 3. num. 6. & lib. 7. cap. 5. num. 13. Sed cavendum nobis est à Glossa in d. l. Cretionum, quæ nimis hallucinatur, dum de cretione agit, ut monet Ibi Gothofred.

Ibi: Cretio, inquit Ulpianus, est.

Primò circa Ulpiani verba observandum est, cretione vocari tempus id, quod præscribatur testator, ut hæres decerneret, num sibi expediret hereditatem amplecti, necne: verum etiam idem verbum ab Interpretibus usurpatur pro actu ipso adeundi solemniter hereditatem, quo sensu hucusque à nobis acceptum est, & infra accipietur.

Ibi: Quod datur instituto heredi ad deliberandum.

Loquitur procul dubio Consultus de extraneo herede; nam postquam in fragment. tit. 22. de suis & necessariis heredibus sermonem perfecerit, ad extraneos deveniens, tunc cretione meminit in §. Extraneus heres, & ita cum eo sentiunt communiter omnes, quod dedimus supra. Sed dubitari poterit, an sui heredes cum cretione quondam potuerint institui? Et affirmativa sententia suaderi videtur ex eo quod forma ab Ulpiano tradita rectè in suis heredibus observaretur: aut enim cretio vulgaris erat, & tunc illa conditio, Si intra tot dies creverit, esset potestativa, ut per se notum est, cum tempus non laberetur, nisi hæres posset hereditatem cernere, seu adire: hæres autem suus sub tali conditione jure instituebatur, l. Suus quoque 4. ff. de heredib. instit. §. Qui sub conditione, ff. Si quis omni. causa testam. ubi ratio redditur, quia ejusmodi conditio pro pura haberi debet. Idem dicendum est de continua cretione, quia testator exheredem facit institutum, ut expressim inquit Ulpianus, si infra terminum definitum non creverit: omnis verò hæres suus permittebatur etiam sub casuali conditione institui modò in ejus defectum foret legitime exheredatus, l. Filius à patre 28. ff. de liber. & posthum. l. Si pater 4. C. de Institut. & substitut. Quibus perpensis nil vetabat, ut filius in potestate per cretione quamlibet institueretur. Asseverandum tamen est ad mentem Ulpiani, ac ejus interpretum suos heredes per cretione institui non fore receptum, nec verba cretione eis poterant adaptari, qui hereditatem non cernebant, seu adibant, sed per immixtionem, & domini continuationem antecessoribus succedebant: unde suis existentibus heredibus hereditas non dicebatur, l. In suis 11. ff. de liber. & posthum. l. In suis 14. ff. de suis & legitim. hered. Ex quibus verba dispositionis non conveniebant, nec ipsa dispositio potuit comprehendere, argumento legis 4. §. Toties, ff. de damno infect. Præterea in

institutione hujusmodi nedum interveniebat conditio, sed etiam tempus ad deliberandum coactabatur, sublato beneficio abstinenti, quod suis heredibus in perpetuum jus prætorium concedit, l. Necessarius 57. ff. de acquir. heredit. Ant. Gom. variar. lib. 1. cap. 9. num. 22.

Ibi: Cernere est verba cretione dicere.

Quæ adeo necessariò ab eodem herede proferri debebant, ut mutus, aut infans, quia fari nequebant, per cretione inutiliter instituerentur. Pichard. in d. §. Item extraneus, num. 53. Olan. cum aliis sup. n. 1. etiam aliis mutus rectè institueretur, l. 1. §. Mutus, ff. de hered. instit. & gerendo se pro herede acquireret hereditatem, l. Mutus, ff. de acquir. hered. Quod de infante prædictum est, intelligi debet de eo qui fari non valet; etenim si verba cretione proferre posset, non prohibebatur hæres institui sic, etiam non intelligeret quod agebatur, modò tutoris autoritas intercederet argumento legis Pupillus 9. ff. de acquir. hered. l. Servo invito 65. §. Si pupilla, ff. ad Trebell. Olan. num. 51.

Ibi: Cum me Mævius heredem instituerit.

Quæ verba coram testibus pronunciabantur, 7 ut ex Varrone inferiùs D. Covar. observat, eoque refert Rævard. d. cap. 8. illud Ciceronis ad Atticum lib. 13. ubi sic scribit: Ex eo cognovi cretione Cluvii (ò Vestorium negligentem) liberam testibus presentibus sexaginta duobus. Brillson. sup. verbo Cernere, Petr. Fab. d. cap. 22. Hereditasque apud Prætorem cernebatur, Glossa in d. l. Cretionum, & sentit Rævard. d. cap. 8. in princ. Vide laudatos supra, num. 1. & 3. Alciat. disjunctio. lib. 3. cap. 7. Est enim aditio, seu cretio actus, qui inter legis actiones numerantur in l. Actus legitimi 77. ff. de reg. jur. Rævard. ubi super.

Ibi: Cretio autem vulgaris dicitur, aut continua.

Inter quas hoc etiam interest, ut in vulgari non labantur dies iis quibus ignorantia juris non imputatur ad culpam, ut militibus vel minoribus cum cretione institutis unde si errantes in jure sinerent præterire tempus à testatore præfixum ad cernendum, eis non nocebit: quod aliter in continua cretione habebatur; nam & eis personis tempus labebatur, ita ut restitutione indigerent ad acquirendam cernendo hereditatem. Retes sup. d. lib. 5. cap. 3. n. 6. Continuum cretione simplicem dixit Cicer. ad Attic. lib. 11. ibi: Galeonis hereditatem crevi; puo enim cretione fuisse simplicem, quoniam ad me nulla missa. Quem ita intelligit Rævard. sup.

Ibi: Hæc sunt Ulpiani verba.

Sed in §. ult. d. tit. 22. de imperfecta cretione ita addit Ulpianus: Si sub imperfectam cretione heres institutus sit, id est, non adjectis his verbis: Si non creveris, exheres esto; sed si ita. Si non creveris, tunc Mævius heres esto, cernendo quidem superior inferiorem excludit, non cernendo autem, sed pro herede gerendo, in partem admittit substitutum. Sed postea D. Marcus constituit, ut pro herede gerendo ex asse heres fiat. Quod si neque creverit,

creverit, neque pro hærede gesserit, ipse excluditur, & substitutus ex alio fit hæres.

Ibi: *Quibus mirè conveniunt.*

- 10 Hujus testimonii Isidori haud pauci ex laudatis supra, num. 1. & 3. meminerunt, ut Brisson. verbo *Cernere*, Lexic. Calvini *ibid.* Cujac. *d. c. 18.* qui cum D. Isidoro cernere, quasi decernere dixit.
- 11 Verbum Cerno, etsi aliàs multipliciter accipiat, prout videre licet apud Calepin. verbo *Cernere*, & Cornucop. *commentar. ling. Latin. col. 646. num. 40.* in Jure tamen usurpatur pro solempni acquisitione hæreditatis, quæ per cretionem relicta dicebatur: sed diversimodè ab Interpretibus exponitur, sicut ex dicendis apparebit. Illud observandum est, quod etsi cretio sublata non fuerit, sed solempnes ritus duntaxat, ut ostendimus *sup. num. 2.* tamen cretionum nomen simul cum ritibus abolevit, Donell. *lib. 7. cap. 8.*

Ibi: *Hac ratione veteres.*

- 12 Similiter Petr. Fab. *semestr. lib. 2. cap. 22.* testatur, veteres glossas *cernere* pro *adire* usurpasse, & ita tradit Calepin. verbo *Cernere*, & verbo *Crevo*, præter Jurisperitos, de quos dedimus *sup. num. 2.* etsi Joseph. Scaliger *ad Fest. Pompei.* ibi *crevi*, improprie pro *adiri*, positum dicat: quem locum refert Calepin. verbo *Crevo*, & Vin. *ubi sup.* & cernere, ac *adire* idem significasse constat ex D. Ambros. *lib. 9. epistolæ.* dum inquit: *Tanquam clausis ergo tabulis cernit hæreditatem, non possidet, auctoritatem non habet lectionis.* Quintilian. *in declinat.* cui titulus est, *Æquatio patrimonii*, ibi: *Quæ ratio relinquenda hæreditatis erit? quæ ratio testamentorum? cum is qui creverit hæreditatem, continuo non sit plus habiturus, quam ceteri, & dicitur cum his, qui non eundem honorem supremis defuncti tabulis habuerunt.* Cicero. *ad Herennium*, ibi: *Ut de eo si dicas, qui multas hæreditates adierit, prospice tu, qui plurimas cernis.* Quibus omnibus jungas omnino quæ extant supra, num. 2.

Ibi: *Sed apud Varronem lib. 6. de ling. Latin.*

- Ex hoc Varronis loco non pauci verbum *Cernere*, pro *Constituere*, accipiunt, quasi is qui cernit hæreditatem, se hæredem constituat, quod sane in re idem est, ac *adire*. Ita tenent Brisson. Ravard. Borcholt. Lexic. Calvini & alii.
- 13 Petr. Fab. *semestr. lib. 2. cap. 22.* verbum *Cernere*, interpretatur aliter, asserens cretionem dici, quod velut in rem præsentem veniatur, ac coram testibus adeatur, & inspicatur hæreditas.

Ibi: *Qui & lib. 5. ita inquit.*

- Varronem hic memorant asseverantes cerno, à *creo*, originem trahere, Petr. Gregor. *d. cap. 2. num. 6.* Cornucop. *sup. col. 1083. num. 20.* (ubi verba vitiose refert, quæ D. Covar. restituit,) & alii laudati supra, num. 1. & 3.

Ad Num. 2.

- 16 Hujusmodi constitutionis meminere Brisson. Lexic. Calvin. & alii supra dati, Cretionum quo-

que mentio fit in quadam Antonini lego quæ habetur in Codice Gregoriano, de *patr. potest. lib. 13.* cujus hæc series: *Si in potestate patris fuisti, cum hæreditas Basæ tibi obvenit, eamque jussu patris creveristi, jure patriæ potestatis ei eam quassisti.* Verum & in *l. Pupillus 9. l. Is qui hæres 13. §. Si quis dubitet, ff. de acquir. hered. cretionum vestigia repetiri aliqui arbitrantur, quod à mente Pauli, & Ulpiani penitus alienum videtur; nam in *d. l. Pupillus*, verbum *discernere*, non ad actum ad eundem, seu acquirendam hæreditatis refertur, sed ad animi deliberationem mentisque capacitatem, quæ in amplectendis quomodolibet hæreditatibus desideratur. Similiter & in *d. §. Si quis dubitet*, verbum *decernat*, accipi debet de declaratione voluntatis hæredis, quæ vel ad eundem, vel repudiando contingit; non de cretione quæ solum ad solempnem acquisitionem hæreditatum spectat, ut sæpe præmissimus. Quæ quidem cuilibet legenti textum utrunque patebunt.*

Verf. Ex quibus apud Gratianum.

Hunc errorem animadvertunt Cujac. *observat. 17. lib. 7. cap. 41.* Præter. *de verb. jur. verb. Decernere*, Alciat. *lib. 3. dispunct. cap. 7.* Pichard. *in §. Item extraneus, num. 30.* Insist. *de hered. qualit.* Lexic. Calvini *verb. Cretio*. At in recentioribus Decreti voluminibus jam non *Curacionibus*, sed *Cretionibus* legitur, ut post idem caput ultimum distinctionis 1. adnotatur: & ita Valcarcer in *Epitom. Jur. Canonici*, in hoc loco *Cretionibus* transcripsit.

Ibi: *Hinc & error constat Nonii Marcelli.*

Quem tamen sequitur Cornucop. *col. 646. 18. num. 50.* ubi *cernere*, pro *cedere* usurpari asserit, adducto loco, quem D. Covar. memorat in *præfati*, & altero Accii, qui inquit: *Regnum tibi perventi maluit, cernam, tradam exercitum.*

SUMMARIUM.

- 1 Gratiani, qui Decretum compilavit, patria & professio.
- 2 Rejiciuntur quedam de eodem Gratiano fabulose factata.
- 3 Decretum Gratiani publicè legitur in insignibus orbis Academiis.
- 4 Decretum Pontificum jussu jam à mendis expurgatum habetur.
- 5 De auctoritate Decreti.
- 6 Sanctorum Patrum testimonia Decreto inserta quantum auctoritatem obtineant, cum num. seq.
- 8 Decretum quare in publicis Academiis legi concedatur, & num. 9.
- 10 De auctoritate legum Principum sæcularium, quæ in Decreto recensentur.
- 11 De auctoritate eorum, quæ de proprio Gratianus Decreto adjecit.
- 12 Quid de Capitulis, quorum inscriptio est, Palæa.
- 13 Decreti locus emendatur.
- 14 In Regibus Aragonia nullus extitit, qui vocaretur *Sacratius*, sed Sancius unus tantum nuncupatus est.
- 15 De Regibus, qui ad invitandum ad egregia facinora

facinora propriam sobolem patraturis sponderunt.

- 16 Utrum Rex Sanctius in cap. De neptis, 31. quæst. 2. promiserit neptem ex filio aut filia, vel ex fratre aut sorore, & n. 17.
- 18 Quid intersit inter parentes & extraneos promittentes matrimonium alicujus femine.
- 10 An Rex Sanctius jurans promiserit neptem suam nuptui tradere militi.
- 29 Facti alieni obligatio cum juramento cujus effectus sit.
- 21 Rex simul & parens an valeat metum incutere ut liberineant matrimonium, quod ipse promiserit.
- 22 Qui promissioni nuptiarum de se à parente facta consentit, ad implementum jure cogitur.
- 23 Sanctii Regis Aragonum laudes & obitus.
- 24 Urbanus II. Pontifex, quo & quanto tempore Pontificatum gesserit.
- 25 Hormisda quando ad Pontificiam dignitatem evehus.

De emendatione, & intellectu capituli De neptis, 31. quæst. 2.

CAPUT XI.

- 1 Gratianus Clusii oppidi Tusciæ ortus est, grejectis aliorum opinionibus, qui Clusiam, vel Giusiam ejusdem regionis urbes patriam ei assignant, ut videre licet in proemio Decreti, *versio. In perisique vetustis*, & apud Spondan. *in Epit. ad Anal. Baron. tom. 2. anno 1151. num. 5.* ubi inficiatur aliquam ex istis duabus civitatibus in Tuscia extitisse. Ille Benedictinæ familiæ adscriptus in cenobio S. Felicii Bononiensi, tum religiose pietatis præstantiâ, tum litterarum affluentia diu condecoratus emicuit, ibique egregium opus, quod *Decretum* nuncupatur, confectum edidit sub Pontifice Eugenio III. anno 1150. aut sicut aliis placet 1151. De quibus præter Spondan. *sup. Glossa in cap. Post appellationem, versio. Forma, 2. quæst. 6.* Bellarminus de *Scripturis Eccles. verbo Gratianus*, Baron. *Annal. tom. 12. anno 1122. & 1151.* Marant. *de ordine judiciorum, part. 3. quæst. unica, num. 39.* Sebast. Medic. *de leg. & stat. part. 1. quæst. 3. num. 4.* Thom. Canan. *in proem. Decret. num. 120.* Roderic. Acuña. *ibidem, num. 39. cum seqq.* Alciat. *lib. 4. parerg. cap. 23.* August. Barbofa cum pluribus in *collectan. ad Decret. in proem. num. 2. & 3.*
- 2 Illud autem quod vulgò jactatur, ac legitur in *Histor. Pontific. tom. 1. lib. 5. cap. 24.* nempe Gratiano fratres esse uterinos Petrum Lombardum Parisiensem Antistitem, qui Magister Sententiarum vocitatur, ac Petrum Comestorem Historiæ Scholasticæ authorem, ut commentitium, ac fabulosum refutat D. Antonin. *part. 3. Histor. lib. 18. cap. 6.* quem refert, ac sequitur Spondan. *sup. anno 1164. num. 15.* qui hæc probabiliter ducitur conjectura; etenim prior Nouariæ in Longobardia, posterior Treccæ in Campania Gallica natus est, quæ loca inter se, & à Clusio Gratiani patria longè distant. Unde verisimile non est, ut eadem mulier in tam distantibus oppidis tres filios sit enixa.

Ibi: *Aureum Decretorum librum.*

Qui Juri Canonico meruit aggregari, in insignibus Orbis Academiis, Cathedrâ specialiter ad id institutâ, publicè legi, in sacris Pontificiis decisionibus non semel allegari, cap. *Cum Apostolica 7. de iis, quæ sunt à Prelat.* & alibi, quod observat Barbofa *supra, num. 7.* Sanch. *de matrim. lib. 9. disputat. 12. num. 33. & 5.* à Gregor. XIII. in Bulla, quam de emendatione ejusdem expediri jussit, non mediocriter honorari, ibi: *In quo magna ratio habita est operis ipsius dignitatis, & publica, eorum præsertim, qui in hoc Studio versantur, utilitatis.* Unde merito *Volumen aureum* dicitur, quo ditissimus sacræ eruditionis, ac doctrinæ thesaurus continetur.

Ibi: *Tot tamen sceret is liber mendis.*

Sed hodie jussu Gregorii XIII. aliorumque Pontificum opus istud illibatum, atque expurgatum aspiciamus, ut idem in Præfata Bulla demonstrat, præcipiens ne quid deinceps aliquo modo addatur, detrahatur, aut immutetur, quo que-relæ D. Covarruv. subventum est: quam inculcat itidem *tract. de matrim. p. 2. cap. 6. §. 11. num. 2.*

Sed opportunè hic disquirendum occurrit de hujus aurei ac emendati Codicis auctoritate: de quo post alios latè Barbofa *supra, à num. 4.* qui rectè, ut de singulis respondeat, omnia in Decreto collecta ad quadruplex caput redigit: licet enim is liber à Summis Pontificibus approbetur, & plausibiliter recipiatur, non tamen quæ in eo leguntur, Pontificia auctoritate roborantur, ut vim Canoniarum Sanctionum obtineant, sicut de Pandectis inquit Justinianus in *l. unic. §. Sed neque, C. de veter. jur. encl.* Quo præcognito, in primis asseverandum est de decretis Pontificum, ac Conciliorum, quæ planè vim suam retinent in Decreto reperta, illisque standum erit, nisi aliud ex exemplaribus ostendatur, quia Gratiano referenti fides est adhibenda. Ita Barbofa cum aliis *n. 7. vers. Ex quibus apparet*: quod post Gregorianam emendationem facile admitti potest; nam cuncta suis originalibus conferrentur.

Quoad secundum caput de Sanctorum Patrum, Hieronymi, Augustini, ac cæterorum testimoniiis, Barbofa *d. num. 7.* Thom. Canan. *num. 343.* Marant. *num. 36.* & alii plures apud Barbofam & Sanch. *sup. num. 3.* sentiunt pro canonicis statutis ea habenda fore, quasi Pontificia auctoritate comprobata (eo quòd publicè is liber legi permittitur,) nisi aliqua canonica decisio resistat. Verum Sanch. *num. 5.* cum Ripa, Cajetano, Major, & aliis opinatur (quod verius videtur,) omnia quæ Decreto inserta leguntur, nihil amplius auctoritatis obtinere, quam quæ à suis Authoribus dimanant. Unde sententiæ Sanctorum Patrum compilatæ Juris Canonici naturam non sortiuntur, sed in suo robore, ac fide persistunt, perpensa sui authoris doctrinâ, ac dignitate.

Nec urgent, quæ pro communi à Barbofa expendantur; nam etsi nonnunquam in decisionibus Pontifices memorent Decreti capita, ut *n. 3.* præmissimus, non tamen ut canonicæ leges ad